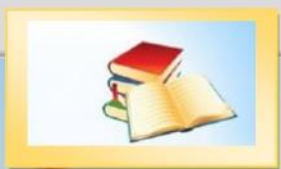

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА МОВНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

К. ГЕЙЧЕНКО, С. ГНАТЕНКО

**УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА
СЛУХАЄМО.РОЗУМІЄМО.
ГОВОРИМО УКРАЇНСЬКОЮ.
(РІВНІ В1 – В2)**

*МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
З АУДІЮВАННЯ ДЛЯ
ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ
ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМНИХ
ГРОМАДЯН*

ЗАПОРІЖЖЯ

2025

**УКРАЇНСЬКА МОВА
ЯК ІНОЗЕМНА**

УДК 811.161.2'243(072)

Г 29

*Затверджено на засіданні ЦМР ЗДМФУ і рекомендовано для використання в освітньому процесі
(протокол № 4 від «24» 04. 2025 р.).*

Рецензенти:

М.Д. Дяченко – доктор педагогічних наук, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету.

Ю.А. Ганошенко – канд. філол. наук, доцент кафедри культурології та українознавства Запорізького медико-фармацевтичного університету.

Автори:

К. І. Гейченко – доцент кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки;

С. А. Гнатенко – ст. викладачка кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки.

Гейченко К. І.

Г29

Українська мова як іноземна. Слухаємо. Розуміємо. Говоримо українською. (Рівні В1-В2) : метод. посіб. з аудіювання для викладачів, які забезпечують навчання студентів-іноземних громадян / К. І. Гейченко, С. А. Гнатенко. – Запоріжжя : [ЗДМФУ], 2025. – 186 с.

Поданий у методичному посібнику матеріал фахово спрямований і базується на принципах активної комунікації, відповідає методичним вимогам програми дисципліни І курсу спеціальності «Медицина» щодо навчання аудіюванню як виду мовленнєвої діяльності, яке повинно бути обов'язковим на кожному занятті. Завдання сприяють вдосконаленню вже сформованих навичок та вмінь професійного діалогічного мовлення і різних типів монологу; закріпленню навичок складання тез, тезового плану, тез-резюме та покликані полегшити самостійну роботу студентів під час опрацювання отриманої інформації.

УДК 811.161.2'243(072)

©Гейченко К.І., Гнатенко С.А., 2025

©Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, 2025.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
РОЗДІЛ І «ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНА ОСНОВА НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОГО ТА СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ (ПРОСТА МОВЛЕННЄВА ДІЯ)»	
ЗБ 1. Коригувальний курс із граматики	
1. Цікаві факти про медицину, стоматологію, фармацію.....	6
ЗБ 2. ВИРАЖЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ. ЗАПИТ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СИТУАЦІЮ В ЦІЛОМУ АБО ПРО ОКРЕМІ ФАКТИ, ЯВИЩА	
Тема 2. Біологія – наука про життя	
2. Біологія - наука про живу природу.....	16
3. Клітина – основа організму.....	26
ЗБ 3. ВИРАЖЕННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ЗА ЗАДАНОЮ ІНТЕНЦІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ	
Тема 3. Людина. Культура. Історія	
4. Цікаві факти про Запоріжжя та символіка Запорізького краю.....	31
5. Хортиця - туристична пам'ятка.....	39
ЗБ 4. ВИРАЖЕННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ (ПРЕДМЕТІВ, ЯВИЩ)	
Тема 4. Опорно-руховий апарат	
6. Кістка – основна структурна одиниця скелета.....	44
7. Опорно-руховий апарат	52
ЗБ 5. ВИРАЖЕННЯ СУТІ ПРЕДМЕТУ (ЯВИЩА)	
Тема 5. Організм. Середовище. Спадковість	
8. Цілісність організму людини.....	60
9. Організм людини як біологічна система.....	70
ЗБ 6. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЮДИНИ ЗА ЇЇ ЯКОСТЯМИ	
Тема 6. Особистість вченого	
10. Видатні жінки-лікарі ХІХ століття.....	78
11. Пирогов Микола Іванович: внесок у медицину.....	85
12. Микола Скліфосовський: історія життя видатного медика українського генія.....	90
ЗБ 7. ОПИС ПРЕДМЕТА (ЯВИЩА) ЗА ЙОГО ОСНОВНИМИ ОЗНАКАМИ	
Тема 7. М'язова система	
13. М'язова система людини.....	96
14. М'язи голови.....	103
ЗБ 8. ОПИС ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ (ТВАРИНИ) ТА ЇЇ ХАРАКТЕРУ	
Тема 8. Світ людини. Світ природи	
15. Характер людини.....	108
16. Зовнішність людини та її характер.....	114
17. Кожна людина гарна по-своєму.....	123
ЗБ 9. ОПИС ПРОЦЕСУ, МІСЦЯ РОЗТАШУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ/	

ОБ'ЄКТІВ, ПЕРЕМІЩЕННЯ

Тема 9. Травна система

18. Травна система людини.....	134
19. Органи травної системи.....	144
20. Анатомія та фізіологія підшлункової залози.....	163

ЗБ 10. ХАРАКТЕРИСТИКА ФАХІВЦЯ

Тема 10. Вища медична освіта в Україні

21. Твоя професія.....	170
22. Звичайі й традиції українського народу.....	175
	184

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 185

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ..... 186

РОЗДІЛ І

«ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНА ОСНОВА НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОГО ТА СОЦІАЛЬНО- КУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ (ПРОСТА МОВЛЕННЄВА ДІЯ)»

ЗБ 1. КОРИГУВАЛЬНИЙ КУРС ІЗ ГРАМАТИКИ

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО МЕДИЦИНУ, СТОМАТОЛОГІЮ, ФАРМАЦІЮ

Завдання 1. А) Прослухайте текст про медицину. Запишіть і назвіть іменники жіночого роду.

МЕДИЦИНА

1. У 1980 році була найбільша температура тіла в Уіллі Джонса, яка становила 46,5 градусів. Усе обійшлося добре і через 24 дні він був виписаний із лікарні.

2. Після переохолодження тіла, норвежець Ян Ревсдал пережив найдовшу зупинку серця на 4 години. Однак після підключення його до апарату кровообігу він пішов на поправку.

3. Тиску крові в нашому організмі вистачить для того, щоб «вистрілити» нею на відстань рівну 10 метрам.

4. Під час поцілунку втрачається приблизно 6,4 калорій на хвилину, також закохані обмінюються 278 бактеріями.

5. За все своє життя людина виробляє близько 450 кг. червоних кров'яних тілець.

6. Якщо зібрати всі кишкові бактерії, то можна наповнити кавову чашку.

7. Жіноче серце б'ється частіше чоловічого. І моргають вони в 2 рази частіше, ніж чоловіки.

<https://tvojarabota.pl/ua/informatsiyaop1>

8. Чхнути з відкритими очима неможливо.
9. Сумарна відстань, яку долає кров в організмі за добу, становить 97000 км.
10. Палець людини за все життя згинається близько 25 мільйонів разів.
11. Людина може прожити без їжі 30-40 днів, без води - 3-5 діб, без повітря 3-6 хвилин.
12. Людський ніс і вуха продовжують рости все життя з постійною швидкістю 0,22 мм за рік. <https://dialab.dp.ua/informatsiya/interesnye-fakty-o-meditsine>

Б) Назвіть чотири факти за важливістю і цікавістю. Аргументуйте.

<https://dentluch.com.ua/statti/10-tsikav> 1

Завдання 2. А) Прослухайте інформацію про стоматологію. Запишіть і зачитайте числівники.

СТОМАТОЛОГІЯ

1. Вік найдавнішого зубного свердла становить близько 9 тис. років. Дослідники помітили, що в зубах людей, які жили 7-5,5 тис. років до н.е., зроблені ідеальні отвори діаметром 1-3 мм до 3,5 мм глибини.
2. Стародавній Єгипет вважається батьківщиною першої зубної пасти.
3. У 16 ст. китайці користувалися зубними щітками, що нагадують за формою сучасні.
4. Єдиний видалений зуб Ісаака Ньютона став найдорожчим зубом в історії людства. Його продали з аукціону в 1816 р. за 35,700 доларів.
5. Нещодавно зубні протези були популярним весільним подарунком на Британських островах. Британці вирішили, що все одно втраять усі зуби, тож прискорювали процес видаленням зубів у молодому віці.

6. Американськими стоматологами використовується близько 13 тонн золота на рік для виготовлення коронок, мостів, вкладок та зубних протезів.

7. Якщо ви правша, то більшу частину їжі ви пережовує на правій стороні щелепи, і навпаки, якщо ви лівша, то на лівій.

8. Дослідниками було доведено, що какао-порошок, що входить до складу шоколаду, містить речовини, що перешкоджають утворенню карієсу.

9. У 16-річної італійської дівчинки ростуть додаткові зуби. У неї вирости 33 зайвих зубів, тобто в її ротовій порожнині розміщувалося 65 зубів. Причиною аномалії стало рідкісне генетичне захворювання.

10. Якщо в одного з близнюків не вистачає того чи іншого зуба, зазвичай такий самий зуб відсутній і в іншого близнюка.

11. Люди, які п'ють три і більше склянки солодкої води на день мають на 62% більше уражень зубів. Адже в 1 склянці - 10-12 чайних ложок цукру.

12. 99% кальцію в організмі знаходиться у зубах. Тож бережіть зуби!

1. <https://smile-dent.kiev.ua/29-2/>. 2. <https://www.bsmu.edu.ua/blog/2718-tsikavi-fakti-pov-yazani-zi-stomatologieyu/>

Б) Назвіть три факти, в яких є пояснення головної тези.

Завдання 3. А) Прослухайте факти про фармацію. Напишіть і зачитайте прикметники.

ФАРМАКОЛОГІЯ

1. Ацетилсаліцилова кислота, що входить сьогодні до складу багатьох ліків, винайдена ще в Стародавньому Єгипті.

2. У 1866 році німецький фармацевт і хімік створив перший продукт дитячого харчування з суміші коров'ячого молока, пшеничного борошна і цукру, за допомогою якого йому вдалося врятувати від смерті недоношене немовля.

3. У XVIII столітті Ганеман запропонував власну систему лікування - гомеопатію.

4. До другої половини XIX століття медицина не знала про існування вітамінів і не могла пояснити загибель людей від цинги та інфекційних захворювань.

5. У XIX столітті відомий і популярний напій «Coca-Cola» можна було купити тільки в аптеці. Її творцем був Джон Пембертон, який рекомендував «Колу» як речовину від нервових розладів, шлункових хвороб та мігрені.

<https://courses20.zsmu.edu.ua/courses/co 1>

6. У XIX столітті кетчуп в Америці реалізовувався в аптеках в якості ліків від екземи та шлункових болей. Каротиноїдний пігмент лікопін, який є у складі цього продукту, корисний для здоров'я, а у кетчупі його кількість значно більша, ніж у свіжих помідорах.

7. Хімік Роберто Чезбро відкрив вазелін, який рекомендувався як засіб для виведення плям і як проносна речовина. Незабаром винахідник зробив висновок, що вазелін – це відмінні ліки від багатьох хвороб, і рекомендував їсти його щоранку по одній чайній ложці. Що цікаво, Чезбро сам слідував цій пораді і дожив аж до 96 років.

8. Розчин барвника діамантового зеленого (зеленка) застосовують як антисептик. У США і країнах Європи зеленка дозволена, але її ніхто не використовує: через неестетичний вигляд пацієнта після обробки зеленкою та через до невизначеність щодо її можливих канцерогенних властивостей.

9. Кілька століть тому ліки запивали пивом. У Німеччині заснували спеціальний інститут пива, який вивчав його «лікувальні» особливості.

10. У США щорічно витрачається 500 мільйонів доларів на ліки від алергії.

11. У 1984 році зелений хрест був зареєстрований як офіційний символ фармацевтів і його почали розміщувати над входом в усі аптеки країн світу. Зелений колір асоціює з травами, з яких виробляються лікарські препарати.

12. Сьогодні найчастіше таблетки виробляються у формі плоского циліндра, у вигляді кулі, куба, ромба, прямокутника, шести-, п'яти-, восьми-, трикутників та інші. Всього існує близько 40 різних форм. 1.<https://polinfo.gov.ua/19348-16-veresnia-den-farmatsevtstva-tsikavi-fakty-pro-zvychni-rechi>. 2.<https://izmailmed.com.ua/tsikavi-fakty-pro-farmatsevytku/>

Б) Скажіть, яка інформація є актуальною сьогодні. Чому?

Завдання 4. Використовуйте моделі для з'ясування інформації, розпитайте, чи є ці факти матеріалу новими для ваших одногрупників.

1. Чи є новою для Вас (для тебе) інформація про те, що...?
2. Чи відомо Вам (тобі), що...?
3. Ви знали про те, що...? Ти знав про те, що...?
4. Чи знаєте Ви, що...? Чи знаєш ти, що...?

Завдання 5. А) Прослухайте інформацію про прийом антибіотиків.

Більшість людей помилково вважають, що від гострих вірусних інфекційних захворювань та застуди можна вилікуватися антибіотиками.

Якщо безконтрольно приймати антибіотики, стійкість бактерій до них зростатиме, а тому лікування в майбутньому може не допомогти. Через стійкість бактерій до антибіотиків у світі щороку вже помирає 700 000 людей. Якщо не сповільнити цей процес, цифра становитиме 10 мільйонів смертей щороку вже у 2050 році. То через декілька років діти будуть помирають від пневмонії, яка зараз лікується.

[https://phc.org.ua/news/yak-priyhati-ant 1](https://phc.org.ua/news/yak-priyhati-ant-1)

Б) Дайте відповіді на запитання.

1. Коли ви хворієте на гострі вірусні інфекції, ви приймаєте ви антибіотики?

<https://lcrl.com.ua/en/news/so-vazlivo-z 1>

2. Ви знаєте, який антибіотик вам потрібен під час захворювання на грип, ГВІ (гостра вірусна інфекція) тощо?
3. Чи ефективно купувати антибіотики після консультації лікаря? Аргументуйте.

Завдання 6. Ситуаційні завдання. Що порадите пацієнтам у наведених ситуаціях? На який ризик вони наражають себе?

1. Я знаю, який антибіотик мені потрібен, саме тому можу самостійно його придбати, без консультації лікаря.	Підібрати коректне й безпечне лікування може тільки лікар, керуючись відповідними протоколами лікування та результатами лабораторних досліджень. https://lcrl.com.ua/en/news/so-vazlivo-z 2
2. Я знаю, що антибіотики можна отримати і після онлайн-консультації з лікарем. https://lcrl.com.ua/en/news/so-vazlivo-z	Вживати антибіотики без клінічно підтверджених результатів не лише неефективно, але й небезпечно. Лише лікар на огляді та відповідних досліджень, протоколів й алгоритмів вирішує потрібен вам антибіотик чи ні.
3. Я не знаю, які антибіотики можна вживати під час вірусного чи застудного захворювання.	Антибіотики діють виключно на бактерії, що спричиняють інфекційні захворювання. На віруси він не діє. Ви не зможете самостійно визначити, який саме антибіотик потрібен вам.
4. Я думаю, що прийом антибіотиків – це мій особистий вибір та відповідальність.	Насправді кожна пігулка, яка застосовується без відповідних підстав, має негативний вплив на організм. Це може призвести до того, що бактерії стають стійкими до антибіотиків. https://surl.li/ydpjwn 1

5. Я зрозумів, що не можна займатися самолікуванням. І у разі виникнення перших симптомів ГРВІ звертатися до свого сімейного лікаря та проконсультуватися із ним з приводу лікування.

<https://surl.li/irjcgx>

Тож у разі виникнення ГРВІ найкращими «ліками» є:

- відпочинок та ліжковий режим;
- рясне пиття теплої рідини;
- провітрювання приміщення проживання;
- збалансоване та раціональне харчування;
- жарознижувальні препарати (у разі необхідності).

Завдання 7. А) Прослухайте текст про шкідливі звички: самолікування.

Виробники ліків у кожній інструкції обачно попереджають нас про небезпечність самолікування. Тисячі людей сміливо купують в аптеці медичні засоби, про які вони почули від знайомих або прочитали в інтернеті чи прослухали і переглянули рекламу. Тому нагадайте

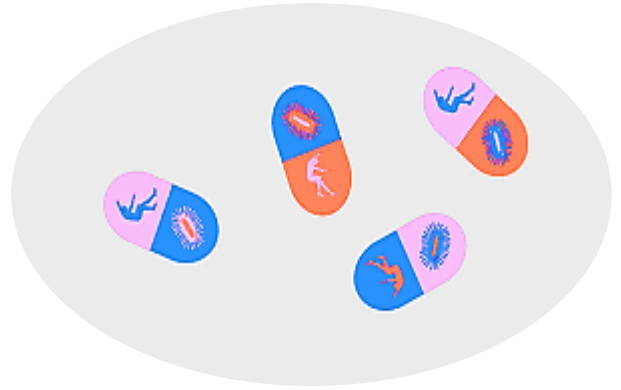
<https://babel.ua/profit/87671-zvikli-pri-1>

пацієнтам, своїм друзям, до чого може призвести самолікування, а це саме:

- ризик виникнення серйозних побічних реакцій – від легкого запаморочення чи нудоти до летальних наслідків;
- ймовірність передозування у разі неправильного дозування чи несумісності ліків;
- набуття стійкості до лікування тобто, при наступному прийомі даного лікарського засобу ефект поступово знижується або ж зовсім зникає;
- некоректне застосування ліків через відсутність спеціальних фахових навичок (застосування ін'єкцій, сиропів, мікстур, гелів тощо);
- можливість виникнення алергічної реакції;
- низька ефективність лікування та перехід захворювань у хронічну форму;

- приєднання вторинних захворювань внаслідок неправильного лікування.

Тільки лікар надасть допомогу, призначивши рецептурний препарат і виписавши на нього зручний електронний рецепт. Електронний рецепт – це те саме, що паперовий – тільки цифровий. По-перше, це зручно. По-друге, безпечно, бо виключає всілякі махінації з отриманням препаратів. А, по-третє, дозволяє вести прозорий облік та контроль ліків, які отримують пацієнти.

[https://anc.ua/blog/dostypnyx-lykyv-stal 1](https://anc.ua/blog/dostypnyx-lykyv-stal-1)

Близько 60% ліків, що є в аптеці - є рецептурними та повинні відпускатися за рецептом лікаря. Рецептурні ліки – лікарські засоби, які підлягають відпуску виключно за призначенням лікаря. Це антибіотики, протисудомні засоби, гормональні препарати, препарати для лікування артеріального тиску, серцевих хвороб та інші.

Відпуск таких препаратів повинен здійснюватися виключно за призначенням лікаря. Саме тому при погіршенні самопочуття необхідно обов'язково звернутися до лікаря. Лише медичний працівник може підібрати коректну діючу речовину, дозування та тривалість прийому ліків, які є безпечними та ефективними саме для вас, та запобігати можливим негативним наслідкам.

https://itmed.org/clinic_articles/shcho_vazhливо_znati_patsi_ntam_pro_liki/

Б) Дайте відповіді на запитання

1. Чим загрожує самолікування?
2. Що таке електронний рецепт?
3. Для яких ліків він потрібен?
4. Чому на деякі ліки потрібен рецепт?

Завдання 8. Прослухайте речення. Дайте відповіді до поданих речень.

1. Рецептурні препарати, без лікарського контролю, мають серйозні ризики здоров'ю людини, а саме: несумісність препаратів, неправильне дозування, порушення режиму можуть ускладнити перебіг хвороби.

1.1. До поданих виділених слів у словосполученнях доберіть синоніми:

- 1) Неправильне дозування – помилкове дозування
- 2) Порушення режиму – недотримання режиму
- 3) Ускладнення хвороби – утруднення хвороби

2. Призначення рецептурних ліків базується на клінічних показниках, таких як вік та стать пацієнта, поточний діагноз, наявність захворювань, алергії на лікарські засоби, способу життя тощо.

2.2. Утворіть прикметники від іменників за допомогою суфікса - ість:

- 1) Наявний – наявність
- 2) Поточний – поточність
- 3) Призначений – призначеність

3. Деякі рецептурні ліки мають більш складний спосіб застосування ін'єкції чи крапельниці, які потребують спеціальних медичних знань та навичок для їх введення.

3.3. Від поданих слів, де можливо, утворіть однину:

- 1) Ліки –
- 2) Ін'єкції –
- 3) Крапельниці -

4. Деякі рецептурні ліки можуть викликати залежність та несуть ризик зловживання саме тому прийом таких ліків передбачає регулярний моніторинг показників здоров'я лікарем та за потреби – корекцію плану лікування.

<https://apau.org.ua/2022/04/01/%D0%BF%D1> 1

4.4. Від поданих іменників утворіть дієслова:

- 1) Зловживання - зловживати
- 2) Лікування - лікувати
- 3) Передбачення - передбачати

5. Нераціональне та безконтрольне вживання антибактеріальних препаратів призводить до того, що антибіотики стають все менш ефективними, а інфекціям стає все складніше протидіяти.

5.5. За допомогою яких префіксів утворені слова:

- 1) Нераціональний -
- 2) Безконтрольний -
- 3) Антибактеріальний -

<https://in.ck.ua/ua/dlya-ditey/trening-d> 1

Завдання 9. Обговорення тематичного змісту заняття.

А) Дайте відповіді на запитання.

1. Що необхідно знати пацієнтам про ліки?
2. Чому на деякі ліки потрібен рецепт?
3. Що ви зрозуміли про прийом антибіотиків?
4. Чим загрожує самолікування?
5. Що таке електронний рецепт?
6. Що потрібно знати про е-рецепт?

Б) Зробіть висновок: «Чому все це важливо?»

В) Розкажіть алгоритм отримання ліків.

<https://farmak.ua/programma-dostupni-liki> 1